

PERIÓDICH POLÍTICH VERMELL.

VENTA: 50 exemplars, 1 pesseta; Un número, 3 cèntims. «Surc à dim los dissabtes ab tota regularitat.» SUSCRIPCIO: Espanya, 1 pesseta trimestre; Estranjer, 2.

LA CALOR

Com la passen los uns.

Com la passen los altres.

UNA LLISSÓ DE LA HISTORIA

Diuenje van cumplir vint anys del desenllaç d'un drama que tindrien de recordar constantment los tirans de la terra pera pendrehi saludable escarment.

Lo dia 19 de Juny de 1867, á las 6 del mati, era fusellat en lo cementiri de Querétaro l'emperador de Méjich Maximiliano I, junt ab sos dos millors y més lleals generals Miramon y Megia.

L'emperador dels francesos, que devia sa corona á infame traició, volgué portar sa tirania á l'altra part del Atlàntich, y creá l'imperi de Méjich, fent emperador á un servidor seu, á Maximiliano de Hapsburgo.

Lo poble mejichá, que no volia reys, va combatre heroicament per sa llibertat, coronant sas victorias ab la presa del emperador intrús, al que tractá de la mateixa manera que tractan los tirans als defensors de la llibertat dels pobles: fusellantlo.

Si tots los pobles que han vensut en una revolució ó en una guerra contra la tirania s'haguessin inspirat en los sentiments que va inspirar Méjich després de tindre presoner á son pretingut emperador, altra fora la situació en que s' veuria la Llibertat pel mon.

Los mejichans van recordarse molt be de que *morta la cucu mort lo veri*, y la execució de Querétaro va acabar radicalment ab todas las pretensions que sobre dominació d'aquell territori poguessin encara abrigar los tirans d'Europa, que tant y tant de despotisme havian dut á América.

Salvo ben pocas excepcions, sempre ha succehit que 'l poble, al vence, ha perdonat á sos tirans, mentres que aquestos, no deixant má la conspiració, tan bon punt s'han pogut refer s'han venjat crudelment ab los que abans los havian perdonat.

Aixó justificá los fusellaments de Querétaro, com justificará todas las execucions dels que sent tirans dalt d'un trono, baixin sos grahons pera pujar los d'un patibul.

Méjich, respectant la vida d'aquell extranjer é imposit emperador, may hauria viscut en pau, fusellantlo, quedá acabada per sempre més la guerra civil y extranjera que podia portarlos las pretensions del destronat, invocant sos drets á la corona d'aquell país.

Aquell fou també lo primer cop de gracia contra l'imperi absorbent de Napoleon III, que tres anys més tart queya entre 'l despreci y las malediccions de tots los que havian sigut sos súbdits.

Prim, s'ombra fatidica de Maximiliano y de Napoleon, no estigué á la altura de sa missió després de la Revolució espanyola, y á sa conducta tal vegada s' deua la principal causa d'haverse malograt sos fruys.

Que tots los pobles aprenguin en las saludables lliçons de la historia, y sa emancipació del jou de las tiranías no 's farà esperar gayre.

DE SALLENT

RECORDS DE LAS MORTIANGAS QUE HAN TINGUT LLOCH AQUESTOS ÚLTIMS DIAS

No tinch jo la culpa, lectors meus, de que escriga tant sovint á La Tramontana. La culpa es principalment dels sotanas y demás gente menuda que s'empenyan en proporcionarme materia pera ferho.

Si, lectors meus; sembla mentida que hajan passat tantas cosas desde la setmana última que vaig posarlos al corrent de lo que passava en aquesta població. Pero... basta de preámbuls y aném al grá.

Han de saber que 'l dia de Corpus se feu una professó lluhidíssima, tant, que no crech se n'hagués fet may cap en aquesta vila. ¡Y quina professó! Figúrintse si fou magnífica que fins hi anavan las canalletas dels estudiá, amen de duas dotzenas, tot lo més, de devots de aquells que ho son per hipocresia. Seguía després tot lo coro (lloch, noys!) de capellustres, ab lo seu corresponent *Pep-coca-ensurada* (a) *esquerrá*, (no sé si dels de 'n Lopea Dominguez), ab tota la seva habitual catxassa. ¡Com que está tant grá!

Al últim, detrás de tots ¡qué dich, detrás de tots, noi! perque ja se sap que en aquest lloch hi van no més que las beytats farineras; antes de las ditas beytats, marxavan alguns indivi-

duos (no tots) del Cos municipal, lluhint lo traje de professó, inclús nostre alcalde ab la corresponent y tradicional vara. ¡Si n'anavan de tibats! Ja ho crech, com que s' tractava d'una professó!

Després... res més; tot restá en silenci. Total: una colla de criaturas ignocentas, uns quants quintars de carn de confesionari (d' aquella que s' indigneta, un tros!) Ajuntament, una mica de carn de saig, ¡beytats arrotasadas!, un quants capelluts, dos escolans y un rector.

Personas, zero.

Passém á lo que podriam titular segona part, ó siga á la cadent encare qüestió de las enramadas.

Vinam, aquí, tros de *quoniam* de *Jep-cogue-ta-ensurada*; ¡quí r' ho ha dit que s' podia fer política dintre de la iglesia! ¡Tú ¡y qui és tú pera fer aquestas cosas?

Ja sé que 'm dirás potser que tens lo títol de *docteur* pero, ¡qué vol dir aixó! ¡Ni per doctor que sigas tens dret á fer fer lo que 't donqui la gana! ¡Qué t' has afigurat ara! ¡Oh! y de mes á més un *esquerrá*. Los que fan correr la má dreta hi tenen prou feynas, y ¡ho vols fer tú, infelís!

Vaja desenganyaten, mentres jo y tú no goberném lo mon, no anirém be.

¡Oh, y are me 'n adono jo! ¡Qué s' han cregut vostés! ¡potser que aquest minyó que are anomenava, es algun capellá ó algun rector? No senyors, no; no s' alarmin; no es res d'aixó.

Es no més un *company* meu que té la fatal sort de ferho tot ab la má *esquerrá* y que á vegadas té uns gustos tant estravagants, que fins sembla mentida.

Are últimament li ha vingut la manía de posarse á repartidor de periódichs.

Va consultar-me l' altre dia sobres lo que devia fer, respecte al pensament que havia tingut de posarse á repartidor de la *Revista Popular*.—No, noy, no, li vaig dir jo;—pero ell, dalt que dalt, insistint en volguerho fer. Y ho feu, si senyors, ho feu. Fins dintre de la iglesia va repartir abundants números de aquell periódich.

—Aixó de fer política dintre de la iglesia no está bé, vaig anyadir jo. (Y saben que 'm va contestar?)

—Las cosas s' han de fer sempre d' una manera *extraordinaria* y *extraordinarissima* porque no perdin la seva importancia.

—Donchs ja veurás, *Pep esquerrá* (han de saber que aquest meu amic se diu *Pep*) quant 'l apliqui *pegats* de *victorferres* y *juanito-catalans* no digas res; pero jo encara 'm recordo que no sé qui era que després d'haverte aplicat lo remey va treuret aquella cansó:

Aquí s' acaba la historia de una *COCA* anomenada *coca ensurada*, que un *PILLET* que conech yo, se comió.

No vull dedicar á mon amic *esquerrá* res més per avuy, acabant de dedicar aquest mal forjat article al altre *amic únic* que tinch: mon estimat *matxo roig*.

Ja 'm sembla que sento com vostés esclatan la gran rialla al considerar que soch amic de un *matxo*; pero be, ¡qué volen ferhi! ¡Hi ha tants gustos al món!

Are se li acaba per punts lo govern de una població, si fa no fa, com Salient... pero ¡qué dich are jo, infelís! ¡Un *matxo* governar una població!

Be, ja veuenh vostés mateixos que aixó no pot ser.

En fi, un altre dia, ja 'ls diré alguna altra coseta que 'm sembla que 'ls agradará.

Me despedelxo de vostés, lectors meus, desitjantlos tingan ben presents á l' *esquerrá*, al *matxo roig* y á la guenya de cal *Ca amokine*, que ja 'ls dich jo, que son tres de ben arreplegats pera ballar una sardana!

NENEN VERNELL

CARTAS DE FORA

Sr. Director de La Tramontana.

San Felú de Guixols, Juny de 1887.

Apreciat amic: També en aquesta terra de las grans ventadas necessitem que La Tramon-

tana de Barcelona fassi sentir son buf pera fer neteja de plagas de la parroquia.

En primer lloch, tinch de donarte una noticia algo consoladora, y es que aquí aixó dels enterros y demás actes civils prescindint dels ensotanats se van arreltant que es un gust, com se deixá probat lo dia 26 del passat Maig, que acudí numerosa comitiva al enterro d' un noyett fill d' un lliure-pensador, no faltantli los deixebles de las escolas laicas ab son *professor* y sa profesora, y dit *professor* feu un discurs en lo cementiri que conogué de debó á tots los que assistiren á tan fúnebre cerimonia.

Y ja que 'ns havém ficat en lo cementiri, que es precisament lo que necessita neteja, vaig á ferre una petita racció de lo que ab ell está passant en aquesta vila. Lo anomenat cementiri dels protestants, que es allí ahont hi enterran tots los que no son catòlics, está deixat de tal modo, que no has vist res més fastigós y brut. En cambi lo cementiri dels llianuts está tot al revés, puig sembla un jardinet d' una casa de senyors.

L' Ajuntament d'aquesta vila, que s' titula liberal, republicá y que sé jo quantas cosas més adelantadas, sobretot quan venen elecciones, no gosa á ficarse en aquest assumpto per no tenir que renyar ab la gent negra de missa y olla, y consent lo que es una gran vergonya per tot bon liberal de cor.

Com penso algun altre dia ocuparme del assumpto, per avuy tanco aquesta carta cridant la atenció de tots los guixolencs sobre tal qüestió.

Mana y disposa de ton amic
PALATREBAS

Santa Coloma de Farnés, Juny de 1887.

Esquilat Director: Las furiosas prédicas del *pere Turró* en lo casino cerca d' aquesta vila comensan á donar sos fruys, puig als partidaris del rey del As d' oros los van ja bullint las sanchas tan com apreta la calor.

Com los *cleritruets* d' aquí no gosan agafar lo fusell, esperan tirar-se á la montanya pelegrinejant y fent tiberis, y actualment están á la que salti.

Com es probable que la humitat carca porti pluja de bolets, espero que la misericordia divina fassi 'l miracle pera ferre una piadosa racció als devotissims lectors de La Tramontana.

Entretant disposi de son afectíssim
CLATRELL DE FRARE

A Can Felú de Guixols, 17 de Juny de 1887.

Estimat confrare: A vosté que sab lo dimoni ahont geu y als seus lectors que combegan ab llescas de pa moreno, los dedico la catolicarra correspondencia que segueix, mirall d' un fet que ha passat en aquesta adelantada vila del lliberal Ampurdá, per entreteniment de clatells peluts y recreo de cap pelats.

Y com jo no vull trobar més pèls en aquesta qüestió pel-y-aguda, puig no desitjo que 'm pelin, vaig dret al nas, y qui s' costipi que 's moqui.

Es lo cas que 'l dia de Sant Corpus Cristi (ó *corp us menjí*, no n' estich segur), á dos feligresos dels que may van á missa, va passarlos per la barretina no treuresela al toparse ab la professó que 's impedia 'l pas, y, á consecuencia d' aquesta manifestació d' ideas, per la gent de las benediccions se han vist embolicats en un judici de faltas que no més hi faltava que no hi faltés la falta de no tocar pilota que va faltarlhi per part dels que s' han recreat ab tal judici ab tan poch ídem, pera que la gloria de Deu hagués resultat més manifesta que un guardarodas aixecat al mitj d' un carrer estret.

Donchs aném al cas del poch judici de faltas del coñexement que per qüestions de *gorras* hi ha hagut en aquesta vila de Can Felú de Guixols.

Per las declaraciones d' uns ensotanats y toca campanas, un *Rabassa* morta ex-negreiro y un *Sabat* de pega que á la Sagristia li posan mitjas solas y talons al judici de que está faltat com molts judicis de faltas, lo Jutje municipal ha fallat las acciones dels dos subjectes aludits condemnantlos á un dia d' arrest l' un y quatre l' altre, y cinch y vint pelas de multa respectivament per no haverse tret la gorra l' un de cop y l' altre ni de cop ni de volts, apreciand que aixó era ofendre 's sentiments

religiosos dels catòlics allí reunits, y que no 's valia no ser del remat pera sustreures a la voluntat del pastor.

Los condemnats no han volgut anar a pelar-se res del fallo, perquè en això de la justícia... no 't emboliquis, Gutierrez, que 's gats y 's capellans sempre caubren de pots.

Una colla de comentarists podria fer a la sentència que s' hi podrien llogar cadiras; més quan penso que vostè, Sr. Director, que ja hi té la mà trencada, no 'n pot mai sortir de tretsors lo fiscal del demunt, m' arrosson y dich als burots negres que pugin aquí dalt que veurán son pare etern.

Lo cas que li conto ha mogut gran rebombori per la vila, y 's liberals esperém que 's giri la truyta pera passar comptes y fer bogada de vicis y dirli al clero...

T. BOT Y FARRA

CERTAMEN LITERARI-MUSICAL DE LA BISBAL

Los Sis Parells Bisbalencs — Any tercer

Conseqüent l'associació Los Sis Parells Bisbalencs ab lo sosteniment y propaganda d' un de nos més fermes ideals, això es, lo del foment de las arts y lletres al Baix Ampurdà; als poetas, prosistas y compositors de música tots, convoca a son tercer certamen literari-musical, segons lo següent

Cartell.—En lo dia 16 de Agost d'enguany, segon de la Festa Major de La Bisbal, tindrà lloch en la mateixa Vila, la solemne distribució de premis als autors dels treballs que a judici del Jurat, nomenat al efecte, hajan sigut mereixedors d' aytal galardó.

Part literaria.—I. FLOR NATURAL.—Ofrena de la Societat Los Sis Parells Bisbalencs.—Aquest premi d' honor y cortesia será adjudicat a l' autor de la més inspirada poesia de tema lliure. Lo poeta guanyador d' ell, deurá ferne presentalla a la dama de sa elecció, la qual, desde son trono presidencial, farà entrega de quals premis als autors llorejats.

II. UN OBJECTE D' ART.—Del Magnífich Ajuntament d' aquesta vila.—S' adjudicará a la millor poesia ó narració prosaica sobre un fet ó episodi de la Historia de la mateixa.

III. ALTRE OBJECTE D' ART.—Premi de la Diputació Provincial.—A la millor llegenda de l' Ampurdà, escrita en llengua catalana ó castellana, en prosa ó vers.

IV. ALTRE OBJECTE D' ART.—De D. Albert Camps y Armet, Diputat a Cortis per aquest districte.—Poesia a la mort del Rey d' Aragó en Joan primer Ayador de la gentillesa.

V. ALTRE OBJECTE D' ART.—De D. Tomás Vidal y Mateu, Diputat Provincial.—Memoria catalana ó castellana sobre 'l passat, present y pervindre de la industria tapera al Petit Ampurdà.

VI. UN CENTRE ARTÍSTICH.—De D. Vicens Güell y Nató, Diputat Provincial.— Poesia catalana ó castellana descriptiva del mercat de La Bisbal.

VII. UNA ESCRIBANIA D' ARGENT.—De D. Pere Puig Calçada, Diputat Provincial.—Traball en prosa catalana ó castellana sobre 'l projecte d' una Constitució municipal en un govern federal.

VIII.—UN OBJECTE ARTÍSTICH.—De D. Joseph Simon y Radó.—Memoria catalana ó castellana que ficiá las milloras més convenientes en aquest partit judicial y 's medis més apropiats pera realitzarlas.

IX. UNA OBRA DE DRET RICANENT ENCADENADA.—De D. Joan Camé y Girés, Advocat d' aquesta vila.—Biografía d' un juriconsult catalá del sigle XIX ab la enumeració y judici critic de sas obras y treballs.

X. UN QUINQUENARI BROT DE TARBONIER EN FLOR D' OR Y ARGENT.—De varis solters d' aquesta vila.—A la poesia humorística que millor satirisa las estorsions de las noyas, ó sia, la murmuració entre ellas.

XI. UN NIVELL D' ARGENT, AB LO PELÓ DAURAT.—De D. Lluís Albert y Paradedá, Diputat provincial.— Poesia catalana a la Llibertat, la Igualtat y la Fraternitat.

XII. UN CUADRO AL OLI.—De D. Agustí Boy son autor.—A la millor memoria catalana ó castellana, sobre lo següent tema: Paralel entre la pintura y la música, en que s' expresse

ab més acertat criteri, quina de las duas germanas es la primogenita.

XIII. UN OBJECTE D' ART.—Ofert per la Junta del tranvia del Baix Ampurdà.—A la millor composició poetica alusiva a dit tranvia, poguent esser escrita en catalá ó castellá.

XIV. UN OBJECTE D' ART.—Ofert per varis terrissers d' aquesta vila.—A la millor Memoria escrita en catalá ó castellá que descriga l' origen y fassí l' historia de l' art cerámich.

Part musical.—I. Premi de la Societat Los Sis Parells Bisbalencs.—Un triple d' argent, a la millor cerdana que puga esser executada per una Orquesta composta de dotze professors, ab l' advertència que en igualtat de circumstancias, será preferida la que tinga més sabor popular.

II. Premi de D. Joan Casanovas.—Un objecte artístich al millor chor a quatre veus que interprete més be la poesia titulada «La cansó dels fusters».—Los exemplars de la mateixa, deurán sollicitarse a D. Enrich Pol, Secretari de la Comissió, qui 's facilitará gratuitamente.

NOTAS.—Las composicions premiadas quedaran per un any en propietat de Los Sis Parells Bisbalencs.

Los treballs deurán remetre's ab un lema y acompañats d' un plech còs que continga 'l nom de son autor, com es costum, a D. Enrich Pol, a La Bisbal, per tot lo dia 25 de Juliol del present any.

Lo jurat concedirà los accessits que crega justos.

Forman dit jurat los senyors D. Frederich Schwartz, President; D. Francesch Xavier Garriga, Vis-President; D. Joaquim Ruiz Blanch y D. Anton Balmany, Vocals; y don Joseph Maris de Ferrer, Secretari.

Los del Jurat Musical, son los senyors don Vicens Negravernia, President; D. Joseph Bretons y D. Celestí Sadurní, Vocals.

Fou dictat lo present Cartell, en La Bisbal, lo dia 23 de Maig de 1886.

Per acort de la Societat Los Sis Parells Bisbalencs: Lo President, Geroni Casamiquela.—Lo Secretari, Joseph Carreras y Cua.

Alguns barcelonins han reparat que en las sessions de nostre Ajuntament may hi ha tants regidors com assistiren al darrer arrós de Montcada.

Lo qual que vol dir que 's nostres edils estan bon xich més disposats a fer tiberis que a cumplir son deber en lo municipi.

A Castelló de la Plana ha saltat una irregularitat com un cove en las oficinas de contribucions y delegació d' Hisenda, processante al administrador y altres dos empleats.

San Conservador los ampari.

Per avuy divendres s' anuncia una gran festal al Circo Equestre a fi de recaudar fondos pera acabar d' una vegada d' aixecar lo monument a Clavé.

Ja es hora de que 's recordin del popular músich-poeta, gloria de Catalunya, ja que a tantas nulitats avuy s' aixecan monuments.

Lo dilluns d' aquesta setmana s' han celebrat a Inglaterra grans festas pel jubileu de la reina Victoria, ó sia lo cinquantè aniversari de son regnat.

Tots los sobirans d' Europa han enviat representants a aquestas festas.

Ab lo que s' ha gastat en ellas n' hi hauria pera educar y mantindre sense miseria durant més de deu anys a tots los fills dels obrers de Inglaterra.

Meditém sobre las excelencias de las monarquias.

Totas las testas coronadas d' Europa han fet grans regalos a la reina Victoria pera celebrar son jubileu.

Entre aquestos regalos n' hi ha un de tan rich com original: lo del emperador d' Austria, que ha regalat a la reina d' Inglaterra cinch mil ampollas de vi de Tokay, que va a un preu fabulós.

Cinch mil ampollas de vi!
Si 'l regaló no vingüés de tot un emperador, casi n' hi hauria pera pensar-se que ab lo tal donatú s' havia volgut fer un epigrama.

En lo número d' avuy fa quinze dias donavam compte a nostres lleigadors, en un article titolat *Clerijotada*, de las argucias piadosas posadas en joch pera arrencar una firma a un individuó que escrigué una carta a La TRAMONTANA ab plena conciencia de lo que feya.

Tambe deyam en aquell article que esperavam que algun periódich carca se fes càrrech de nostras rahons pera treure altres drapets tan bruts com religiosos al sol de la publicat.

Lo *Crit de la Patria*, a qui ja anomenavam per creure que pondria candela en aquest enterro, la mateixa setmana cantá un *Hosanna* copiant la carta-arrepentiment del feligrés de la correspondencia d' Hortons, pero després ha callat com un carlí de lo que diguerem nosaltres en nostre penúltim número.

Venime aquí, carlins de conciencia bruta, devots de fe espelidada y reverents d' honra dubtosa, per qué calléu quan La TRAMONTANA tan gravement os acusa? Per qué no voléu recuperar la gloria d' aquella carta que tant alaba la pietat evangélica del rector de Sant Llorens d' Hortons? Tenui por de que 's trobin cara a cara los heretjes indomables y 's catòlics de ocasió?

Y jo que 's n' havia promés cinch cèntims del Priorat si 'm processavau!

Vaja, ho poso a un porró del de dir missa y mitja dotzena de melons com lo cap del més esbojarrat reverent.

(Tamoch aixís sem fitra)
Home, contesti, senyor Bram de la Patria.

Lo *Crit de la Patria*, ab aquell salero carca que quan l' aboca sembla que 's vegí 'l pit de la sotana del inolvidable mossen Será, diu dels liberals que sempre han tingut molta llengua y poch fet.

Es molta veritat lo dels poch fet.
Mes no podrá negar lo carcondissim colega que, a pesar de ser poch, aquestos fetts han bastat y sobrat sempre y en tota ocasió pera privar que 's carlins s' apoderessin d' Espanya.

Y fa molt be d' alegrarse d' aquestos poch fetts lo Bram.

Perque 'l dia que als liberals nos dongués la gana de tindre molta fetts...

No quedaria ni rastre de carlí pera contarho.

Duas vegades nos han botat las Cortes de Madrid l' adelantó pera la grrrrraaan exposició de Barcelona, y duas vegadas ha fet figa la escopeta de la patria per falta de senadors.

Estém perduts si no s' aprofita alguna corriada de toros per la votació.

Al comensar una sessió de Cortis en que 's discuten los presupostos de la nació, hi havia presents cinch diputats.

Admiremnos del modo com los pares de la patria se saben sacrificar per sa filla.

Un nou cassino possibilista ha quedat instalat a Madrid: lo dels que protestan de la conducta de son jefe Castelar.

De primer entuvi s' han allistat 400 socis.
Prop de tres grossas de possibilistas madrilenys que s' han tret lo ronsal de las benevolencias monárquicas.

Los de Barcelona, per ara, tots bons, per més que la profesó 's va per dintre.

No gosán a dirse Pedru més que pera ser... castelarins.

A Fransa van a establir lo servey militar obligatori sense escapatoria de seminaristas, cap... aquins, ni altre mena d' escarabats.

Aquí estém més adelantats.

Los clerichs serveisen voluntariament a la patria que 's aguenta, al Deu que 's ha fet y al rey del As d' oros.

Las guerras civils no deixan lloch a dupte.

Lo Sr. Romero Robledo va dir l'altre dia en lo Congrés que aviat a Espanya no hi haurà més que dues rasses: la dels empleats i la dels que demanin caritat.

Molt ben dir.
Pero estem segurs de que'l Sr. Romero Robledo no serà may dels ultims.

Per unanimitat s'ha aprovat en lo Senat que s'aixequés una estatua a D. Alfons.
La moda de les estatuas la com totas.
No respecta res.

La escola laica del carrer de Bailén, n.º 7, per serli ja insuñent aquest local, s'ha traslladat a uns espayosos baixos del carrer del Consell de Cent, n.º 434, en qui escola trobaran los pares de familia de la dreta del ensenar molt bona instrucció pera sos fills, y abont se donan classes de dia y nit pera abúds sexes, desempenyadas per un sabi professorat.

Qui no vulga exposar sos fills als perillosos contactes dels cèlibes, ja sab qué té de fer.

Havém rebut un libre que porta per títol *Posseïdos del Démonio*, original de Demófilo (F. Lozano), un dels redactors de *Las Dominicales del Libre Pensamiento*.

Lo libre està ben impres y millor escrit, y tracta ab má mestre de las supersticions que sobre la creencia en lo dimoni ha alimentat la fe catòlica.

Val duas pessetas, y pot adquirirse dirigintse a la redacció del citat periòdich, carrer de la Madera, 51, Madrid.

També havém rebut un libre que s'titula *La fuerza de la razón ó sea lo indispensable para todos*, escrit per Rafael Mercier y Espejo.
En aquest libre se tractan de resoldre varias qüestions d'interés social, algunas més acertadament que otras, y bastantas d'un modo sobradament extravagant pera que'l libre prosperi.

També hi ha la seva mania d'idioma universal, que es lo més descabellat de tot.

Las intencions del autor son, no obstant, laudables, y qui'l llegeixi tot alguna cosa hi trobara que no deixaria d'agradarli.

DEIXEMLOS DIR!

Predica mossen Isern, que la dona es lo dimoni que tentava a sant Antoni per ferlo anar al infern.
Pero ¡b! mentres comportin se abressadas las minyons, si dimonis son las donas.
QUE 'LS DIMONIS SE M'EMPORIN.
A. ROSELL.

Va anar lo bisbe de Tortosa a Tivisa a untar fronts y repartir bofetadas als nens, y com pera recordar aquell refran que diu que «qui s'fica ab criaturas calat ne surt», una noyeta portada a bras pel vicari va expreme la esponja del derrer, tal volta del susto, al rebre la bofetada del mitrat, y deixá al vicari fet una llástima y esquitxat de tal modo, que semblava que sas vestiduras haguessin tingut la verola.

Y lo miracle fou en que per la iglesia s'escampá perfum d'incens sens que ningú n'hagués cremat.
Nos diuen del Poble Nou que'l reverent mossen Enrich es la diversió de la quitxalla, que li cridan ¡bòlit! sempre que'l troban y que ell las empren a pedradas contra 'ls noys.
També contan que está satisfet de lo que La Tramontana ha tingut d'ocuparse d'ell, y que desitja trobar popularitat encara que sigui a costa d'alguns escàndols clericals.

Aixó es que la rabia del altre diumenje encara li dura.

A dintre la iglesia de Clignancourt (Fransa),

lo rector, per certs odís que no son pera contats, nega la primera comunió a un bordegats que ja estava badant la boca.

La mare del noy increpa al reverent, y aquest contesta furios y ab to de sagristia.

Las ovellas s'indignan contra'l rector, y me l'agarrapan, movent gran xivarri.

Perá escapar-se l'ensotanat, dona crits de foch, foch!

Sentir aixó 'ls devots, y everarse, tot va ser d'un plegat.

Per aquí fuig l'un, per allá cau l'altre; reparaix cops de puny llavors lo sacerdot, y'l temple de Deu queda convertit en un mercat de Calaf.

Piadosament pensant, m'extasio de gloria ab lo recort místich d'aquestas funcions relligiosas.

Un periòdich de Mayagüez dona la enternidora noticia de que dos sacerdots de Santo Domingo, per qüestions de donas, van desaharse, foradant l'un la sagrada pell del altre ab un floret y enviantlo a sopar ab Deu ab més salero que en Lagartijo despatxa un toro cap a la porta del arrastre.

Si aquest vici arribés a fer grans progressos entre'l clero... ¡quina ganga per las familias! Los Tenorios de sotana minvarian de tal modo, que aviat se'n perdria la mena.

De la devoció dels pares los fills ne van gereruts.

Y'l que no ho vulgui creure que llegeixi: «Fa alguns dias, a consecuencia d'haver comensat a calarse foch a las estovallas del altar d'una iglesia de Chihuahua (Méjich), hi hagué corrido de feligresos. Y ab tan piadosa precipitació procuravan sortir del sagrat lloch, que resultaren de las empentas mortas algunas criaturas y varias donas mal feridas.»

A certs puestos abont hi hagi perill de pendrehi mal, no s'hauria de permetre la entrada a las criaturas.

D'aquest modo s'evitaria que cap innocent fos víctima de la ximpleria de sos pares.

Un tal Monforte, predicador d'ofici, si be n'ha sortit molt mal feynre, baladrejá fa pochos dias desde'l cubell del Esperit Sant de Falset, y posá com sotana de reverent a tots los periòdichs lliberals, colocant en primer lloch a La Tramontana, lo que no podem per menos d'agradarli tal favor.

Los temas de las criaturas sagradas, foren:— «I. La premsa impia baix la qüestió de fet.—II. La premsa impia baix la qüestió de dret.»

En aquestos temas sostení, entre altres barbaritats, la teoria de que tot catòlich tenia dret a pendre La Tramontana de mans d'un lliurepensador y susituhirla per un periòdich relligiós. Aixó es igual que sostenir que qui tinga un duro fals té dret a fersel canviar a la forsa per un de bó. ¡Guapa manera de fer corre moneda falsa!

També 'ns va dir, referintse a nostre periòdich, que 'ns desafiava a la discussió, ell dalt d'una trona y nosaltres d'una altra. Aixó sí que ho acceptém, reverencia rovellada! ¡Prou te'n guardaras com d'escaldate de donarnos aquest gust!

En fi, barbarisá tant, que al baixar del cubell ni havia pera moure un plet a la providencia... si fos cert que poguessin tals predicayres estar inspirats per l'Esperit Sant.

En la iglesia de Sant Pere d'Abanto (Bilbao) s'ha comés un robo en que per poch los lladres no hi deixan ni las rajolas.

Calzers, copons, alhajas y vestiduras dels sants, robas dels altars, adornos, en fi, res ha quedat, puig lo saquigü ha sigut tal, que ni fet per má de carli.

De robs tan sols se calcula que van emportarsen més de tres quintars.

Com es natural, los lladres no han sigut trobats encara.

Y'l rector, lo sagristá y la majordona, tan tranquils.

També a la iglesia d'Esparraguera anava a cometre un robo.

Pero'l sagristá va adonarven... Y va impedirho.

¡Miracle!

En lo «Butlletí Oficial» d'aquesta provincia, y en un número corresponent al mes passat, se crida a un tal Lluís Blancafort y Parcet, capella d'ofici, pera que s'presenti de retxas endintre a declarar en una causa que se li seguix.

M'hi jugo un grapat d'ostias que la qüestió es de quartos ó de faldillas.

Dintre la iglesia parroquial de la santíssima Trinitat d'Orense s'ha calat foch a las faldillas de la mare de Deu dels Dolors y a la poca roba que tapava las carns del seu fill clavat en creu.

En mal estat han sigut portadas las imatjes a la casa de socorro que'l cas requeria, pera tornarias a deixar en estat d'inspirar devoció.

Dos gossos de presa més fermes que cap recortas han sigut colocats a la catedral de Santiago pera vigilar de nit y evitar los robs.

Que no hi ha prou confiança en lo personal de la casa!

Donchs que no's queixin si senten a dir que la religió té de reñarse dels animals.

CANTARELLAS

Nineta, jo t'creya pura; ara comenzo a dubtar, porque aquest vespre al teu pis hi ha entrat un ensotanat.

Per qué, un capellá, lectors, desde'l cubell, tot cremat está predicant virtut, si no'l ha conegut may!

Jo sé un rector que predica contra 'ls amichs de la carn... y ell se menja tres costelles diarias pera osmorar.

Bibi-Roni

XARADA

Porto prima dos tercera a la filla de la Quims, no porque siga dos prima, aixó no'l de cap manera, sino per lo molt total que ab tothom sab demostrarse; per lo tant pot suposarse que'n sa su quart molt hi val.

J. PRATS N.

GEROGLIFICH

D. ab D.
X
Biat Ordi
P
u u u

J. BARRA

SOLUCIONS

A LAS CATORZAS DEL NÚMERO PASADO

ANAGRAMA: — CASTR. CASR. TACR.
ROMBO: E. LLUX. EURR. SAL. S.

Barcelona.—Tipografía LA ACADEMIA, Ronda de la Universidad, 4

LA REVOLUCIÓ

POEMA EN TRES CANTS